

සාලාව අවි ගබඩාව පිපිරීමෙන් වසරකට පසු

අපේ වාර්තාකරුවන් විසිනි
2017 මැයි 23

අවි සාමාන්‍යව කොස්ගම හමුදා කඳවුර පසුගිය වසරේ ජූනි මස 05 දා පුපුරා යෑමෙන් වසරක් ගත වී තිබිය දී පවා නිසි වන්දි හා අනෙකුත් පහසුකම් සලසාදීම මග හැර ඇති වත්මන් සිරිසේන-වික්‍රසිංහ ආන්ඩුව පිපිරීමෙන් වසරකට පත් වූ ප්‍රදේශවාසීන් සිය ගනනකගේ ජීවිත අගාදයට ඇද දමා තිබේ.

පිපිරීමෙන් අවි ගබඩාව වටා පිහිටි අකරවිට, පහල කොස්ගම, සුදුවැල්ල, නෙලුවත්තුව යන ගම්මානවල පවුල් 7763 ක් පමණ ආපදාවට ලක් විය. මුලුමනින්ම විනාශ වූ නිවාස 100 ක් පමණ වේ. ප්‍රදේශයේ රජයේ රෝහලට සැලකිය යුතු හානියක් සිදු විය. පිපිරීමෙන් එක් හමුදා නිලධාරියෙක් එතැනදීම මිය ගියේ ය. විෂ දුම ආක්‍රාන්තය වීමෙන් 50 ක් පමණ පිරිසක් රෝහල් ගත කෙරුණි. සුන්බුන් ඉවත් කිරීමට යෑමේ දී තවත් නිවැසියෙකු පසුව මරනයට පත් විය.

පිපිරීමෙන් මුලුමනින්ම විනාශයට පත් නිවාස, කඩසාප්පු හා සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය යථා තත්වයට පත් කිරීමට ආන්ඩුවෙන් ලැබී ඇති වන්දි කිසිසේත් ප්‍රමාණවත් නොවේ.

නිසි වන්දි නොගෙවීම පමණක් නොව, මහජනයා ගෙන් එල්ල වූ බලගතු විරෝධය නොතකාම හිටපු ජනාධිපතිනි වන්දිකා කුමාරනතුංගගේ පාලන කාලයේ සිටම අතිශය ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශයක මෙම අන්තරායකාරී අවිගබඩාව අනාරක්ෂිතව පවත්වා ගෙන ඒම සාමාන්‍ය ජනයා සම්බන්ධයෙන් ලංකාවේ ධනේශ්වර පාලක පන්තියේ නොතැකීමේ පරිමාව පෙන්නුම් කරයි.

අවිගබඩාවක් ලෙස භාවිතා කිරීමට පෙර මෙම භූමිය සහ ගොඩනැගිලි තුනි ලැලි සංස්ථාවට අයත් වූ අතර එම ගොඩනැගිලි වසර 50 කට පමණ පෙර ඉදිකරන ලද ඒවා වන අතර එම ගොඩනැගිලිවල අබලන් තත්වය හා විදුලි රැහැන් ඇද තිබූ ආකාරය ගිනි ගැනීමට හේතු වූ බවට පිපිරීමෙන් පසු මාධ්‍ය අවධානය යොමුව තිබුණි.

තමන් ඇසින් දුටු සිද්ධීන් ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය (ලෝකවෙඅ) සමග ප්‍රකාශ කල ජල සම්පාදන මන්ඩලයේ රියදුරෙකු වන බුද්ධිකගේ පැහැදිලි කිරීම මෙම සියලු කාරණා සනාථ කරයි: "පිපිරීම වූ දවසේ හමුදාව කුණුගොඩකට ගිනි

තිබ්බා. ඊට පස්සේ ඒක ගබඩාව ඇතුලට පැතිරුණා. මුලින්ම පොඩිපොඩි පිපිරීම් ඇහෙන කොට හමුදාව දාල දිවුවා. අපිත් පස්සෙන් දිවුවා. කිසිම අනතුරු ඇගවීමක් කලේ නෑ. මට අංශ භාගේ හැදිවිට අම්මා උස්සගෙන දුවන්න සිද්ධ වුණා. මේවගේ අනතුරුදායක අවි පාර අද්දර ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශයක ගබඩා කරයි කියල කවුද හිතන්නේ ඒක ගැන කිසිම ගානක් ආන්ඩුවේ කිසිම බලධාරියෙකුට නැහැ."

අවි ගබඩාවේ පුපුරාගිය අවි තොගය පමණක් වුව පෙන්නුම් කරන්නේ ලංකාවේ තිස් අවුරුදු වර්ගවාදී යුද්ධයේ රුදුරු ස්වභාවයයි. ක්‍රමයෙන් ඇවිලී ගිය ගින්න කුඩා පතුරුම්වල සිට විශාල කාලතුවක්කු, මිලි මීටර් 60 මෝටාර්, මල්ටි බැරල් රොකට් හා රොකට් මගින් විදින බෝම්බ වශයෙන් ටොන් 800 ත් 1000 ත් අතර ප්‍රමාණයක් විනාශ කෙරුණි. අවසන් වෙඩි උන්ඩය තෙක් අවිගබඩාව පුපුරා යන තුරු පිපිරීම පාලනය කිරීමට අදාල අංශවලට නො හැකි වූ අතර පසුදින ප්‍රදේශය යුද පීටියක් බවට පත්ව තිබුණි.

හමුදා ප්‍රධානීන් කිහිප දෙනෙකුට වරද පටවා ඇති වත්මන් ආන්ඩුව මෙන්ම සමස්ත දේශපාලන සංස්ථාපිතයම පිපිරීම සම්බන්ධ සිය වගකීමෙන් කිසිදු හිරිකිතයකින් තොරවම අත්සොදා ගෙන තිබේ.

සාලාව අවට සහ මුලු රටේම මහ ජනතාවගේ උතුරා ගිය කෝපය මධ්‍යයේ ආන්ඩුව හමුදාව ලවා කැඹුණ නිවාස යලි සකස්කර දෙන බවට පොරොන්දුවිය. සිද්ධියට හේතු සොයා ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය, අපරාධ විමර්ශන අංශය හා රජයේ රසපරීක්ෂක යටතේ පරීක්ෂණ පවත්වන බව නිවේදනය කලේය.

වසරකට පසු තමන් මුහුණ දුන් අත්දැකීම හා දැන් මුහුණ දෙන දුෂ්කර තත්වය ප්‍රදේශවාසීන් ලෝකවෙඅ වාර්තාකරුවන් සමග විස්තර කිරීමට ඉදිරිපත් වූ අතර වන්දි ලබා දීමේ සිට අදාල අනෙකුත් සේවා සැපයීම දක්වා ආන්ඩුවට හා සමස්ත දේශපාලන සංස්ථාපිතය සම්බන්ධයෙන් මහජනයාට ඇත්තේ දැඩි අප්‍රසාදයකි.

පිපිරීමෙන් සිදු වූ හානිය බුද්ධික මෙසේ විස්තර කලේය: "මගේ ඉඩමේ ගෙවල් දෙකක් තිබුණ. ලැබුණු මුදලින් ගෙවල් දෙකක් හදාගන්න අමාරුයි. ඒ නිසා එකගෙයක් හදවා. මගේ ත්‍රී විල් එකේ පොත පිවිටුණා තවම උත්තරයක් ගන්න බැරිඋණා. ආන්ඩුව අපට කිව්වේ රුපියල් 50,000 ක් ගානේ මාස 6 ක් ගෙවනවා කියලා. ඒත් කිසිම කෙනෙකුට මස 05 කට වැඩිය ගෙවල නැහැ. කඩ කාමර අහිමිවුණ

අයට තාවකාලික කඩ 35 ක් හදල දෙනවා කිවුවා නමුත් තවම නැහැ. හැබැයි ඔවුන්ටත් වියදුම් වෙනවා කෑමට බීමට ලමුන්ගේ පාසල් වැඩට.

“මීතොටමුල්ලේ අයටත් මේ දේම තමයි වෙන්නේ. මේ ආන්ඩුවලින් කිසියම් දෙයක් වේවි කියල දැන් බලාපොරොත්තු තියාගන්න බැහැ. අනික් එක මේ භාණිය වන්දි දීල ඉවර කරන්න බැහැ. වෙන එකක් තබා හරියට පරීක්ෂනයක් වත් කෙරුවේ නැහැ. මම කලින් ගෙය හදන්න ගත්ත නය අවුරුදු 07 ක් ගෙවනවා. තවත් නයට අරගෙන තමා දැන් ඉතිරි වැඩ කරන්නේ.”

දැනට පවතින තත්වය පිලිබදව කතාකල සාලාවේ වැසියෙකුවන අබේසිරිවර්දන: “අපි දැනුවත් කරලා තිබුනේ යුද්දේ කාලෙදී මොනවහරි ශබ්දයක් ඇහුනොත් අවස්සාවේල්ලෙනුත් එහාට දුවන්න කියල. ඒ අනුව අපි ඇඳගෙන හිටපු ඇඳුම් පිටින්ම දුවල පන බේර ගත්තා. මට ඉතිරි වුනේ ඇඳගෙන හිටපු සරමයි කම්සයයි විතරයි. ආන්ඩුව ගෙවල් තක්සේරු කලේ වර්ග අඩියක් රුපියල් 3500-3000 ත් අතර මිලකට. ගෙයට තක්සේරුව ලැබුන නමුත් භාණ්ඩ තක්සේරුව ලැබුනේ නැහැ. මගේ වාහනේ පොත පිවිටිලා වාහනයේ පොත තවම ලැබුනේ නැහැ. ඒවගේ ම මේවා ලබාදීමට ප්‍රමුඛ තාවයක් ලැබුනේ නැහැ.”

විනාශවූ තම ගොඩනැගිල්ලේ සුන්බුන් ඉවත් කරද්දී කොටසක් කඩාවැටීමෙන් ජීවිතක්ෂයට පත්වූ තම සැමියාගේ විශෝවෙන් දුක් වන පද්ම දයා මහත්මිය මෙසේ පැවසුවාය: “ගෙයට වන්දි ලැබුනා එහෙත් කඩ කාමර තුනට වන්දි ලැබුනේ නැහැ. මම ජීවත් වුනේ කඩ කාමර කුලියට දීමෙන් හා හමුදා කැමිප් එකට කෑම දීමෙන් භාණ්ඩ තක්සේරුව මට ලැබුනේ ඉතාම අඩුවෙන්.”

විදේශයේ රැකියාවක යෙදී සිටි ඇගේ පුතනුවන් නැවත ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි පසු තමාගේම ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමේ අදහසින් ඒ සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ ගෙනැවිත් නිවසේ ගබඩාකර තිබී ඇත. ඒ බඩු ඉතා අඩුවෙන් තක්සේරු කලේ. ඉන්පසුව දිසාපති කාර්යාලයට අභියාචනා භාරදුන්නා. එහාට මෙහාට යවන එක තමයි සිද්ධ වුනේ. එකවරකට ග්‍රාම සේවක මහත්තයාගෙන් ලියුම් ගේන්න කියනවා. එයා ඇවිල්ල ෆොටෝ ගහගෙනත් ගියා. සමහර දිනවලට ගියහම සල්ලි දාල කියල බොරු කියනවා. අන්තිමට ඒ මුදල ලැබුනෙ මේ අවුරුද්දේ පෙබරවාරි මාසේ. මගේ මහත්තය නැතිවුනේ මෙම විනාශයෙන් මාස කිහිපයකට පස්සේ සුන්බුන් ඉවත් කරන්න ගිහින් කැඩිල ඉතිරිවෙව්ව බිත්තියක් ඇඟට කඩා වැටිලා. මට මගේ සැමියා නැතිවීම දේපල නැතිවීමට වඩා ලොකු පාඩුවක්. යලි ජීවිතය ගොඩ ගන්නේ කොහොමද කියල මට හිතාගන්නවත් බැහැ.

කඩයක් කරමින් ජීවත්වූ තුනී ලැලි සංස්ථාවේ විශ්‍රාමික රියැදුරෙකු: “මම සාලාවේ ජීවත් වන්නේ

1963 ඉදල. තුනී ලැලි සංස්ථාව අරම්භ කලේ 1965 දී මම එතැන් සිට එහි රියදුරෙකු ලෙස අවුරුදු 23 ක් සේවය කලා. පසුව මේ ස්ථානයේ බයිසිකල් වින්කලයක් පවත්වාගෙන ගියා. ඉන්පසුව ටිකෙන් ටික ත්‍රී වීල්, බයිසිකල් බඩු කඩයක් හැටියට වැඩිදියුණු කලා. මාත් මගේ බිරිඳත් ජීවත්වුනේ මෙම ස්ථානයේමයි. මට පුත්තු තුන් දෙනක් සහ දුවක් සිටිනවා. කඩය විනාශවී ඇති නිසා දැන් දරුවන්ගේ ගෙවල්වල ජීවත්වෙන්නේ.”

අවි ගබඩාව සාලාව ට ගෙනැවිත් වසර පහලොවකට වැඩි බවත් මෙහි අවදානම ගැන දැනගත් පසු විරැඳිත්වය පලකර විවිධ ආයතනයන්ට ලිපි ඉදිරිපත් කල නමුදු ඉන් එලයක් නොවූ බවත් ඔහු පැවසීය. “විනාශ වෙව්ව ඔප්පු හදන්න වුනේ පෞද්ගලික මිනුම්දෝරුවෙකුගේ මාර්ගයෙන්. භාණ්ඩ වලට තක්සේරුවක් ලැබුනේම නැහැ. ඒගැන අහන්න කොලඹ මහ දිසාපති හම්බවෙන්නම ගියහම ඒ පැත්ත පලාතේ එන්න එපා මෙහෙ උප දිසාපති කාර්යාලයෙන් බලාගන්න කියල කිවුවා. ගෙවපු ගෙවීම් සාධාරණ නැහැ. ඒ අය අනුමතකරපු ගාන අපට බලෙන්ම පැටෙව්වා. මට ලැබිව්ව මුදල දැන් ඉවරයි. නිවසේ ඉතිරි කොටස කොහොම හදාගන්නද කියල හිතා ගන්නවත් බැහැ. මේවට ගම්මු පාර වහල උද්ඝෝෂණ කලා අපිත් ඒවාට සම්බන්ධ වුන. දැන් ඒ අයත් නිශ්ශබ්දයි. විපතට පත් මිනිස්සු අරක්ෂා කරන්න කෙනක් නැහැ.”

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙකු ලෙස සේවයකරන ලක්ෂ්මන් ඔහුගේ අත්දැකීම් විස්තර කලේ මෙසේය: “අපට ගොඩක් ප්‍රශ්න ආවා දැනට අපි ජීවත්වෙලා ඉන්නේ රුපියල් 30,000 ක මාසික කුලියකට. ගෙය හදාගන්න තවත් කල් යාවි. අපේ භාණ්ඩ පරන වටිනාකමටයි තක්සේරු කලේ. තක්සේරුව මට ලැබුන එහෙත් වැඩ නිමකරගන්න හැටි මට හිතාගන්නවත් බැහැ. ලමයින්ගේ පොත්පත් සියල්ලම විනාශ වුනා මගේ පුතා දෙවැනිවර විභාගය කිරීම අතහැර දැමීමා. අපි ලමයි අරගෙන දිව්වේ කිසිම දෙයක් ගන්නේ නැතිව. දවස් තුනකට පස්සේ ආපසු ඇවිත් බලනකොට වහල සම්පූර්ණයෙන්ම කඩාවැටිලා ඇඳුම් පැලඳුම්, වාහනය විනාශවෙලා. දහවල් කාලේ වෙව්ව නිසා ජීවිත භාණිය අඩුවුනා.”

තිස් වසරක වර්ගවාදී යුද්ධයෙන් අවතැන්වූ දසදහස් ගනන් වූ උතුරු-නැගෙනහිර ජනයා, 2004 දී සුනාමි බේදවාවකයෙන් අවතැන් වූ දහස් ගනනක ජනයා, මීරියබැද්ද නායයෑමෙන් හා මැනකදී මීතොටමුල්ල කුණු කන්ද නායයෑමෙන් අවතැන් වූ ජනයා මෙන්ම සාලාව අවි ගබඩාව පිපිරීමෙන් විනාශ මුඛයට ඇඳ දැමුණු ජනයා මුහුණ දී ඇති තත්වයෙන් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ විපතටපත් ජීවිත නගා සිටුවීම සම්බන්ධයෙන් ලංකාවේ ධනපති පාලක පන්තියට පවත්නා පරිපූර්ණ නොතැකීම හා නොහැකියාවයි.